

Поліна ЛАКША

*здобувачка ступеня бакалавра
за ОП «Політичне лідерство та економічна дипломатія»
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
(м. Київ, Україна,
м. Мюнхен, Німеччина)*

*Наукова керівниця — Тетяна НАГОРНЯК
докторка політичних наук, професорка, деканка факультету
«Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
(м. Київ, Україна)*

ДИНАМІКА РЕЙТИНГУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЗМІН ГЛОБАЛЬНОГО ПОЛІТИЧНОГО ЛАНДШАФТУ

Ключові слова: Президент України, Володимир Зеленський, українське суспільство, рівень довіри, рейтинг, глобальний політичний ландшафт.

Президентство Володимира Зеленського розпочалося у 2019 році й стало одним із найдинамічніших періодів в історії незалежної України — від очікувань реформ до пандемії COVID-19, від економічної кризи до повномасштабної війни. Ці події суттєво вплинули на суспільне сприйняття президента й рівень довіри до нього. Динаміка рейтингу В. Зеленського відображає не лише чутливість громадських настроїв, а й зміну ставлень і довіри до лідера під впливом динаміки внутрішньо- та зовнішньополітичних чинників.

Актуальність дослідження зумовлена потребою краще розуміти механізми формування суспільної підтримки політичного лідера в умовах нестабільності та війни. У ситуації, коли країна перебуває під постійним зовнішнім тиском, а внутрішні проблеми залишаються

невирішеними, аналіз еволюції довіри до президента стає не лише політологічно, а й соціально значущим. Зокрема, важливо дослідити, як змінюється громадське ставлення до влади під впливом кризи, які чинники активізують або послаблюють підтримку.

Мета дослідження — виявити ключові чинники, що впливали на зміну рівня підтримки Президента Володимира Зеленського впродовж 2019–2025 років, а також припустити, як ці тенденції можна враховувати в державній політиці та комунікації.

Протягом 2019–2025 років рівень підтримки Президента Володимира Зеленського істотно коливався, відображаючи реакцію суспільства на ключові події — від очікувань реформ до повномасштабної війни. Його президентство умовно можна поділити на кілька етапів, для кожного з яких був характерний різний рівень суспільної довіри.

Першим етапом (2019–2020 роки) була ейфорія та очікування реформ, коли після перемоги на президентських виборах у 2019 році Зеленський мав величезну підтримку — близько 70–72 %. Його обрання супроводжувалося надіями на радикальні зміни та проведення реформ. Громадяни очікували, що новий президент зможе боротися з корупцією, поліпшити економіку та реформувати інституції. Згідно з опитуванням Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва та Київського міжнародного інституту соціології, на початку президентства українці очікували від Зеленського передовсім припинення вогню на Донбасі (73,7 %) і поліпшення життєвих стандартів, зокрема підвищення зарплат і пенсій (51,3 %). Іншими важливими пріоритетами були зниження тарифів (37,4 %), покарання корупціонерів (35,3 %), а також боротьба з олігархами (27,8 %) [1]. Однак проблеми, які виникали у виконанні цих очікувань, призвели до першого етапу розчарувань, який тривав з початку 2020 року та супроводжувався пандемією COVID-19. Якщо в січні – лютому 2020 року Центр Разумкова та Київський міжнародний інститут соціології давали президенту 40–45 % підтримки, то вже через пів року, у серпні – вересні — 25–29 % [2; 3]. У 2021 році рейтинг і далі знижувався через погіршення економічного становища українців унаслідок економічної кризи, зумовленої пандемією.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року стало каталізатором для різкого зростання підтримки Зеленського,

що є класичним прикладом ефекту згуртування навколо лідера (*rally around the flag effect*) [4]. У кризовий період, коли націю охоплює серйозна загроза, громадяни зазвичай об'єднуються навколо національного лідера, що виражається в суттєвому зростанні популярності президента. Рейтинг підтримки Володимира Зеленського в лютому 2022 року підскочив з 37 % до 93 % — це майже 60 процентних пунктів. Високий рівень довіри до президента тримався довгий час: 91 % у червні 2022 року, 88 % у серпні 2022 року та 86 % у травні 2023 року [2].

Таке радикальне підвищення рівня довіри до президента стало можливим завдяки специфічним особливостям ефекту згуртування навколо лідера, який характерний для кризових ситуацій, особливо у разі зовнішньої загрози.

По-перше, головним тригером ефекту згуртування стала екзистенційна загроза — повномасштабна військова агресія з боку Росії. У ситуації, коли під загрозою опиняється саме існування держави, громадяни, незалежно від своїх попередніх політичних поглядів, схильні об'єднуватися навколо керівництва країни, сприймаючи його як символ національного спротиву. Це згуртування має глибокий психологічний характер: у момент небезпеки люди шукають точку стабільності та авторитетну фігуру, яка здатна захистити й мобілізувати націю.

По-друге, на масштаб підтримки вплинув низький рівень довіри до Зеленського до початку кризи. Саме цей контраст — між доволі критичним ставленням наприкінці 2021 року і героїзацією в момент загрози — забезпечив потенціал для різкого зростання. Інакше кажучи, що нижчим є стартовий рівень довіри, то помітнішим виявляється ефект згуртування.

Однак ефект згуртування навколо лідера не є вічним, і згодом підтримка може зменшуватись. Основними чинниками, які можуть призвести до падіння або згасання цього ефекту, є повернення критики з боку опозиційних еліт, зменшення відчуття загрози, тривала війна з втратами та втома від неї. Перші два пункти особливо взаємопов'язані: коли основна загроза відступає або стає менш очевидною, громадяни можуть почати відчувати більшу близькість до інших політичних сил або інституцій, які пропонують вирішення здебільшого внутрішніх питань. Важливо зазначити, що ці чинники

мають переважно внутрішньополітичний характер, що сигналізує про повернення уваги суспільства до щоденних проблем, зокрема економічних труднощів та управлінських рішень влади.

Зеленський втратив близько 43 % підтримки у перші два роки президентства через розчарування у внутрішній політиці. Однак після початку війни його рейтинг різко зріс на 60 %, що на 17 пунктів більше, ніж він втратив, і нині стабільно тримається на рівні приблизно 60 %, що підтверджує ефект мобілізації в умовах кризи [2; 3].

З огляду на цю статистику можна стверджувати, що найзначніше зростання підтримки сталося завдяки зовнішнім чинникам — насамперед повномасштабному вторгненню Росії в Україну у 2022 році. Водночас внутрішні чинники, зокрема економічні труднощі та питання реформ, спричиняють падіння рейтингу, але це не заважає високому рівню підтримки в умовах війни. Важливо те, що люди готові підтримувати лідера в кризові часи, навіть якщо в минулому було розчарування.

Однак такий залежний від зовнішніх чинників рейтинг може бути небезпечним для стабільності влади, оскільки підтримка населення є плінною, і в разі зміни зовнішніх обставин вона може змінитися. Це створює ризики для стабільності лідерства, адже підтримка може бути менш сталою, ніж за умов стабільної внутрішньої політики та довгострокових реформ.

Висновки та практичне застосування. Загалом, підтримка Зеленського, хоч і стабільно висока на фоні війни, все ще залежить від зовнішньої політичної ситуації, і цей чинник може залишатися важливим для забезпечення його легітимності в майбутньому. Підтримка Зеленського значною мірою залежатиме від результатів війни та здатності команди влади ефективно реагувати на внутрішньополітичні виклики. Якщо перемогу або компромісний мир буде прийнято як успіх, рейтинг може залишатися стабільним. Водночас ігнорування соціальних, економічних та управлінських проблем підвищує ризики втрати суспільної довіри вже після завершення активної фази війни. Результати дослідження дають змогу глибше зрозуміти динаміку суспільної підтримки політичного лідера в умовах кризи та нестабільності. Виявлені тенденції дають змогу прогнозувати коливання рівня довіри до президента залежно від внутрішньої політики, комунікації влади та зовнішніх загроз.

Список використаних джерел

1. Соціологи назвали головні очікування українців від Зеленського і його команди. *LB.ua*. 25.11.2019. URL: https://lb.ua/news/2019/11/25/443141_sotsiologi_nazvali_glavnie_ozhidaniya.html (дата звернення: 13.05.2025).
2. Грушецький А. Динаміка довіри Президенту В. Зеленському в 2019–2025 роках та ставлення до проведення виборів. *КМІС*. 14.05.2025. URL: <https://kiis.com.ua/?cat=reports&id=1496&lang=ukr&page=1> (дата звернення: 13.05.2025).
3. Оцінка ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, ставлення до виборів під час війни, віра в перемогу (лютий–березень 2025 р.). Укр. центр екон. і політ. дослідж. ім. Олександра Разумкова, 2025. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> (дата звернення: 13.05.2025).
4. Kizilova K., Norris P. “Rally around the flag” effects in the Russian–Ukrainian war. *European Political Science*. 2024. Vol. 23. P. 234–250. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41304-023-00450-9>.